

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ФІЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ І СПОРТІ

УДК 378.148:371.13

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

О. М. Сагач, доктор педагогічних наук, доцент
*Чернігівський обласний інститут післядипломної педагогічної
освіти імені К. Д. Ушинського*

Фізична культура є і завжди була незамінним чинником фізичного, морального, інтелектуального та духовного розвитку особистості, та важливим засобом зміцнення здоров'я. Процес реформування української освіти передбачає використання інноваційних технологій у фізичному вихованні і спорті. Саме тому спостерігається підвищення уваги до різного роду інновацій щодо проблем фізичного виховання студентів. Інновація є перетворенням, що засноване на нових ідеях та знаннях, та задовольняє визначені запити людини, суспільства і держави. Основними критеріями інновації є наукова новизна і її практичне втілення [7, с. 338; 10, с. 31-32].

Інноваційна діяльність дозволяє переосмислити стан педагогічної діяльності та визначити шляхи її модернізації. Як зазначає О. Біда інновацію можна розглядати у двох аспектах: як процес і як продукт (результат) [2]. Інноваційну діяльність педагога можна розглядати як частину новацій у різноманітних її проявах, а саме: розробка інноваційних методик, організація, управління, вибір та реалізація оригінальних засобів. Завданням викладачів закладів вищої освіти, на сучасному етапі, є вибір таких форм і методів навчання, які б дозволили здобувачу освіти проявити активність і творчість [2; 3]. Обираючи інноваційний підхід, викладач, перш за все, має працювати над створенням умов для розвитку творчого потенціалу кожного студента. Інноваційне навчання розвиває весь потенціал здібностей особистості та передбачає розвиток спроможності взаємодіяти з іншими в нових нетипових ситуаціях, ґрунтується, перш за все, на педагогіці співробітництва, гуманно-особистісних технологіях. Його основними принципами є: знаходження виходу з проблемних ситуацій; включення в навчання продуктивних компонентів – творчості; створення умов розвитку особистості (особистісно-орієнтоване навчання); нововведення тобто перетворення, розвиток способів і результатів діяльності людей. Принципи гуманістичної філософії, психології, педагогіки втілюються в особистісно-орієнтованих технологіях. Тут, передбачається можливість появи нового соціального типу відносин між педагогом та здобувачами освіти, формування взаємин які ґрунтуються на співробітництві, взаємодопомозі, співтворчості [4; 10, с. 29–31]

Інноваційні процеси реалізуються в таких напрямках як: формування нового змісту освіти, розробка і впровадження нових педагогічних

технологій тощо. Розробка інноваційних педагогічних технологій у фізичному вихованні і спорті на сучасному етапі розвитку освіти має здійснюватися у відповідності до критеріїв технологічності: науковості, системності, гарантованості, керованості, масовості. На сьогодні у сфері фізичної культури та спорту вже існує певний набір інноваційних педагогічних технологій, які спрямовані на формування здорового способу життя у молоді. Педагогічна технологія є сукупністю психолого-педагогічних настанов, які визначають набір та компоновку форм, методів, способів, прийому навчання, виховних засобів. Педагогічна технологія – це організаційно-методичний інструментарій педагогічного процесу, який дозволяє структурувати викладання. Характеризуючи інноваційні технології фізичного виховання, можна виділити тілесно-орієнтовані, практико-орієнтовані, особистісно-орієнтовані, соціально-орієнтовані. Мета застосування тілесно-орієнтованих технологій фізичного виховання полягає у зміцненні здоров'я, досягненні нормального фізичного розвитку і загально-фізичній підготовленості підростаючого покоління відповідно до фізичних здібностей. Мета розробки і впровадження в процес фізичного виховання практико-орієнтованих технологій, полягає у формуванні рухових умінь і навичок, за допомогою організованої системи педагогічних впливів. Мета розробки та впровадження в освітній процес особистісно-орієнтованих технологій фізичного виховання, полягає у становленні фізичної культури особистості, гармонійному розвитку фізичного і духовного в людині, формуванні особистості через розвиток її фізичного потенціалу [3; 9, с. 5; 9, с. 338; 10, с. 24–27; 11].

Інноваційний підхід в освіті направлений на: якісне перетворення навчального процесу; формування інноваційного мислення; розвиток навичок майстерного використання ІКТ, що забезпечить оновлення дидактики та методики, формування нового, інформаційного стилю життя та професійної діяльності. Інноваційна діяльність у сфері фізичного виховання повинна, перш за все, спрямовуватись на збільшення рухової активності, підвищення валеологічної грамотності. Для цього необхідно створити такі технологічні моделі оздоровчої фізичної культури, які можуть позитивно вплинути на ставлення молоді до власного здоров'я.

Метою використання ІКТ в освіті є розвиток у її здобувачів системного мислення, сприяння розвитку індивідуальних здібностей, допомога у закріпленні нових навичок та вмінь. Використання ІКТ на заняттях з фізичної культури сприяє більш повному висвітленню теоретичного матеріалу, засвоєнню інформації здобувачами освіти та підвищенню їх інтересу до формування здорового способу життя. Крім того ІКТ можна використовувати з метою контролю засвоєння навчального матеріалу, діагностики стану здоров'я, рівня фізичної підготовки. Важливого значення, набуває ІКТ у процесі пояснення техніки виконання нової вправи або засвоєння рухової дії, адже надає додаткові можливості для демонстрації складних технічних елементів [1; 6, с. 206–210].

Багато педагогічних технологій сьогодення пов'язані з фітнесом, а сам термін «фітнес» досить часто зустрічається в наукових дослідженнях та освітніх програмах. Фітнес є однією з сучасних методик оздоровлення організму, яка спрямована на поліпшення стану здоров'я та фізичної форми людини, на розвиток гнучкості, сили, витривалості, на боротьбу зі стресом. Сьогодні існує велика кількість програм занять з фітнесу. Заняття фітнесом допомагають укріпити мускулатуру та хребет, поліпшити осанку. Система тренувань розробляється здебільшого таким чином, щоб тренувати тіло, м'яко впливаючи на мускулатуру. У неї включені силові навантаження, вправи на розтяжку, контроль за правильним диханням. Сфера фізичної культури та спорту містить значну кількість методик, що здатні задовольнити найрізноманітніші потреби людини щодо рухової активності та оздоровлення організму, як фізичного так і психологічного [1; 8, с. 209–211].

Поряд із традиційними технологіями в освітніх програмах з фізичної культури та спорту сьогодні активно запроваджуються інноваційні. Важлива роль належить використанню ІКТ, які дозволяють зробити навчання більш доступним та зрозумілим. Фітнес, завдяки зміцненню м'язового корсету, поліпшує осанку, в цілому сприяє зміцненню здоров'я та психоемоційного стану здобувачів освіти. Загалом, слід зазначити, що саме інноваційність дозволить подолати характерну для освіти консервативність, забезпечить умови для створення механізмів гнучкого, оперативного реагування на зміну соціального замовлення, потреб держави, особистості, що розглядається як одне з найактуальніших завдань розвитку вітчизняної освіти.

Список використаних джерел

1. Бальсевич В. К. Концепция альтернативных форм организации физического воспитания детей и молодежи. Физическая культура: воспитание, образование, тренировка. 1998. № 1. С. 23.
2. Біда О., Прокопенко Л. Пошук ефективних шляхів підвищення якості освітніх послуг у ВНЗ. Рідна школа. 2011. № 10. С. 8–10.
3. Біда О., Шевченко О., Кучай О. Інноваційні технології у фізичному вихованні і спорті. Науковий вісник МНУ імені В. О. Сухомлинського. № 3 (62). Том 2. С. 19–23.
4. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. К.: Академвидав, 2004. 352 с.
5. Кремень В. Г. Енциклопедія освіти. К. : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
6. Колениченко А. К. Энциклопедия педагогических технологий: Пособие для преподавателей. СПб.: КАРО, 2002.
7. Кучай О. Особливості підготовки майбутніх учителів початкових класів засобами мультимедійних технологій. Вісник Черкаського університету. № 34(247). 2012. С. 137–140.
8. Матвеев Л. П. Теория и методика физической культуры: учебник для институтов физической культуры. М.: ФиС, 1991. 544 с.

9. Нісімчук А. С. Педагогічна технологія : підруч. К.: Четверта хвиля, 2003. 224 с.
10. Сагач О. М. Формування професійної компетентності майбутнього вчителя фізичної культури засобами інноваційних технологій. Навчально-методичний посібник. Чернігів, 2020. 75 с.
11. Селевко Г. К. Энциклопедия образовательных технологий : в 2 т. М.: НИИ школьных технологий, 2006, Т.1. С. 50–51

УДК 793.31-027.512+378.046-056.22+612.013

ЗАСОБИ НАРОДНОГО ХОРЕОРГАФІЧНОГО МІСТЕЦТВА
У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ
ФІТНЕСУ ТА РЕКРЕАЦІЇ

Є. Ананко, здобувачка освіти за спеціальністю

017 Фізична культура і спорт

Науковий керівник Ю.В. Паришкура,

кандидат педагогічних наук, доцент

Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова: народне хореографічне мистецтво, майбутні фахівці фітнесу та рекреації, здобувачі освіти, вища освіта, здоровий спосіб життя.

Головним завданням державної політики у сфері освіти є гармонійний розвиток особистості, зміцнення здоров'я та формування здорового способу життя контингенту. Розвиток особи має бути багатовекторним – фізичний розвиток слід поєднувати з формуванням рис патріотизму, поваги до культури і традицій свого народу, духовних цінностей. Це є важливим завданням у процесі модернізації вищої освіти, професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту зокрема. Адже під час занять фізичними вправами розвиваються психічні ознаки особистості, духовні чесноти, формується командний дух, тому за умов сьогодення вкрай важливою є імплементація історично сформованих народних і традиційних прийомів та засобів виховання. Важливим є інтеграція засобів народного хореографічного мистецтва у навчання фітнесу, рекреації та навчальної/виробничої практики майбутніх фахівців фітнесу та рекреації [1].

Розглядаючи визначення поняття засобів народного хореографічного мистецтва, слід проаналізувати, що саме входить у поняття «народний». Народні засоби властиві певній нації, національності й відображають характер та особливості певного народу. В Словнику української мови поняття «народний» трактується так: «який належить народові, країні, державі; відповідний духові народу, його національним особливостям; створений народом (оспівування в народних піснях, народні казки, народні думи, народні танці); з добровільною участю всього народу» [5].